



KORRALDUS

26.06.2026 nr DM-109250-19

Rääma III turbatootmisala keskkonnaloa nr KL-508089 andmine

1. OTSUS

Arvestades BIOLAN Baltic OÜ 07.11.2019 esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks maapõuseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4 ning haldusmenetlus seaduse § 53, § 61 lg 1 otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Anda ettevõttele BIOLAN Baltic OÜ (reg. kood 10053500) tähtajaline keskkonnaluba nr KL-508089 30 aastaks Rääma turbamaardla Rääma III turbatootmisalale maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-508089 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4. „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3. Korraldus jõustub ettevõttele BIOLAN Baltic OÜ teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

BIOLAN Baltic OÜ (reg. kood 10053500, aadress Pärnu maakond, Pärnu linn, Lavassaare alev, Kasvuturba, 87001) esitas 07.11.2019 Keskkonnaametile taotluse Rääma III turbatootmisala keskkonnaloa saamiseks. Esmataotlus on registreeritud dokumendihaldussüsteemis KIRKE 11.11.2019 nr 12-2/19/505 ning hiljem keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS 03.04.2020 nr DM-109250-1, menetluse nr M-109250 juurde.

BIOLAN Baltic OÜ on ettevõtte, mis tegeleb turba kasvusubstraatide tootmise ja pakendamisega. Käesoleva Rääma III turbatootmisala kaevandamise loa taotluse puhul on sisuliselt tegemist olemasoleva Rääma II turbatootmisala laiendusega põhja, sh soo serva, suunas.

Taotletav Rääma III turbatootmisala asub Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas riigile kuuluval kinnistul Rääma turbaraba 2 (katastritunnus 73001:001:1396, turbatööstusmaa 100 %), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet ja Taali metskond 127 (katastritunnus 73001:002:0410, registriosa nr

5078650), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava mäeeraldise pindala on 29,14 ha ja selle teenindusmaa pindala on 35,34 ha.

Rääma III turbatootmisala hõlmab Rääma turbamaardla (registrikaardi nr 230) vähelagunenud turba aktiivset tarbevaru plokki 15 ning hästilagunenud turba aktiivset tarbevaru plokki 16.

Rääma III turbatootmisala vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru on 34 tuh t, millest kaevandatav varu on 34 tuh t ning hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru on 30 tuh t, millest kaevandatav varu on 21 tuh t. Maavara kaevandamise maksimaalne aastamäär on 5 tuh t. Maavara kavandatav kasutusvaldkond on aiandus ja energeetika. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 30 aastat ja kaevandatud maa korrastatakse kogu ulatuses taastuvaks sooks.

Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437). Aruande nimetus: „Rääma turbamaardla Rääma III uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.05.2019)“. EGF number 9115. Aruande põhjal on muudetud registrikannet ja võetud maavaravaru arvele Maa-ameti (nüüd Maa- ja Ruumiamet) 16.08.2019 otsusega nr nr 1-17/19/2095.

Turbatootmisalalt ärajuhitavas vees suureneb peamiselt heljumi sisaldus. Samuti suureneb mõnevõrra lahustunud toitainete (fosfor ja lämmastik) ning orgaanilise aine sisaldus. Heljumi, orgaanilise aine ning leostunud toitainete ärakanne on intensiivsem vahetult pärast kraavide võrgustiku rajamist või puhastamist ning kevadise suurvee, suviste valingvihmade ja sügiseste vihmade ajal kui pinnaäravoolukünnist ületatakse. Suvel suurem osa sademetest infiltreerub tootmisväljakutel ja vesi eemaldub turba halvast veejuhtivusest tingituna peamiselt aurumisega. Rääma III taotletavast mäeeraldisest jääb vahetult lõunasse Rääma II turbatootmisala, millelt BIOLAN Baltic OÜ kaevandab maavara kaevandamise loa L.MK/326603 alusel. Rääma II turbatootmisalal on välja ehitatud kuivenduskraavide süsteem, mida on võimalik laiendada Rääma III turbatootmisala piiresse. Rääma III turbatootmisala kuivendussüsteemi planeeritakse juhtida settebasseinidega varustatud väljalasu kaudu Leppoja oja. Juhul kui tehniliselt ei ole võimalik Rääma III turbatootmisalalt kuivendusvett läbi olemasolevate settebasseinide juhtida, siis tuleks rajada täiendav settebassein. Turbatootmisalade projekteerimisel loetakse vastavalt eelnevatele kogemustele settebasseinide vajalikuks mahuks 5 m³ setteruumi 1 ha freesvälja kohta. Turba kaevandamise käigus kogutud aastatepikkused kogemused näitavad, et settebasseinid töötavad kõige efektiivsemalt, kui nende mõõdud on vastavalt: 40 m (pikkus) x 20 m (laius) x 1 m (sügavus). Seega on settebasseini optimaalne pindala 800 m² ja maht 800 m³. Turbahõljumi kandumise vältimiseks eesvoolu on Rääma II turbatootmisalale rajatud kaks settebasseini.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse

menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 08.11.2019 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt, kehtinud redaktsiooni alusel.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet) 22.11.2019 kiri nr 9-3/19/17496 (registreeritud KIRKES 22.11.2019 nr 12-2/19/505-2).

Maapinna absoluutne kõrgus on taotletaval määeraldisel ja määeraldise teenindusmaal valdavalt 13 - 14 m vahemikus, idaosas paiguti ka alla 13 m.

Rääma III turbatootmisala kattub Rapla- ja Pärnumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumiga.

Taotletavast määeraldisest ja määeraldise teenindusmaast vahetult põhja jääb Metsa-Põnga kinnistu (katastritunnus 73001:001:0312), Vana-Lepiku kinnistu (katastritunnus 73001:001:0245), Vello kinnistu (katastritunnus 73001:001:0758), Aavo kinnistu (katastritunnus 73001:008:0868), Vello kinnistu (katastritunnus 73001:008:0869), Taimi kinnistu (katastritunnus 73001:002:0075) ja Taali metskond 127 kinnistu (katastritunnus 73001:002:0410). Määeraldisest ja määeraldise teenindusmaast jääb itta AS Torfex kinnistu (katastritunnus 73001:002:0210). Taotletavast määeraldisest ja selle teenindusmaast lõunasse jääb Rääma turbaraba kinnistu (katastritunnus 73001:008:0221) ja Rääma turbaraba 2 kinnistu (katastritunnusega 73001:001:1396) ning läände Ees-Sarapuu kinnistu (katastritunnusega 73001:001:0240).

Rääma III turbatootmisala määeraldisel ja määeraldise teenindusmaal ei ole elektri- ja sideliine või muid kommunikatsioone.

Taotletav määeraldis ja selle teenindusmaa asub Sauga alevikust ~1,5 km kaugusel idas ja Pärnu linnast ~2,5 km kaugusel kirdes. Kilksama küla lähimad majapidamised jäävad ~0,6 km kaugusele loodesse. Tallinn-Pärnu-Ikla riigimaantee nr 4 jääb taotletavas määeraldisest ~2 km kaugusele läände.

Taotletav määeraldis kattub suures ulatuses järgmiste III kategooria kaitsealuste liikidega:

Numenius arquata (suurkoovitaja) KLO9111948, *Pluvialis apricaria* (rüüt) KLO9111956, *Tringa totanus* (punajalg-tilder) KLO9111986, *Tringa glareola* (mudatilder) KLO9111978, *Grus grus* (sookurg) KLO9111932, *Motacilla flava* (hänilane) KLO9111946, *Numenius phaeopus* (väikekoovitaja) KLO9111950, *Lanius collurio* (punaselg-õgija) KLO9111937 ja *Tetrao tetrix* (teder) KLO9111964. Kõik eelnevalt nimetatud liigid esinevad kogu Rääma raba ulatuses.

Liikide elupaiga tingimusi ohustab eelkõige turba kaevandamise ja kuivendamisega kaasnevad veerežiimi muutused. Samuti hävinevad turba kaevandamisega lindude võimalikud pesitsus-,

varjumis- ja toitumiskohad. Samas säilib ulukitel võimalus tootmisalal liikumiseks. Sellest tulenevalt tuleb turbatootmisalal ettevalmistustöödega alustada ja need ära teha ajavahemikul 1. september kuni 14. märts, arvestades seejuures alal esinevate lindude peamist rände- ja pesitsusaega. Rakendatava ajalise piiranguga alustatakse turbatootmisalal ettevalmistustöödega enne kui linnud hakkavad pesitsema ja tehakse ettevalmistustööd väljaspool lindude pesitsusaega, millega välditakse nn ökolõksu teket: linnumunade ja -poegade võimalikku hukkumist turbatootmisala ettevalmistamise käigus toimuval taimestiku eemaldamisel ja kändude juurimisel.

Lähim Natura 2000 ala on Pärnu jõe loodusala (RAH0000027), mis on siseriiklikult võetud kaitse alla Pärnu jõe hoiualana (KLO2000293) ja asub Rääma III turbatootmisalast ca 4,6 km lõuna pool. Lähim kaitstav loodusobjekt on I kaitsekategooria liigile moodustatud Urge väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001311) ja Kilksama merikotka püsielupaik (KLO3002990), mis asub turbatootmisalast ca 2,3 km kaugusel. Rääma III turbatootmisalast üle raba, ca 2,8 km kaugusel, asub Rääma kassikaku püsielupaik (KLO3001798) ja ca 1,5 km kaugusel idas asub II kaitsekategooria liigi kanakulli elupaik (KLO9114646).

Mäeeraldisel teenindusmaal ega turbatootmisala mõjupiirkonnas ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid, mistõttu on välistatud, et kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Lähim Natura 2000 ala on Pärnu jõe loodusala, turbatootmisalast ca 4,6 km lõuna suunas ja mõju Pärnu jõe loodusalale ei ulatu.

Rääma III turbatootmisala kattub Natura elupaigaga rikutud, kuid taastumisvõimega rabad (7120).

Urge väike-konnakotka püsielupaik, Rääma kassikaku püsielupaik ja kanakulli elupaik asuvad turbatootmisalast piisavalt kaugel, et turbatootmisega suureneva liikluskoormuse ja müra mõju jõudmist püsielupaikadesse ega elupaika ei ole ette näha.

Maa-ala piires puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad ja kaldad, merekeskkond. Maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud. Maa-ala ei asu tiheasustusalal ning selle piires ja mõjualal puuduvad ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad.

BIOLAN Baltic OÜ omab kehtivat kaevandamise luba (L.MK/326603) Rääma II turbatootmisalal, mis jääb taotletavast mäeeraldisest vahetult lõunasse. Paralleelselt antud taotlusega esitas loa taotleja Keskkonnaametile ka Rääma II turbatootmisala kaevandamise loa muutmise taotluse, kuna Rääma III turbatootmisala asub osaliselt Rääma II turbatootmisala mäeeraldisel teenindusmaal. Lisaks soovib Biolan Baltic OÜ loovutada kaevandamise loaga L.MK/326603 määratud osa lubatud kaevandamise mahust (5 tuh t) Rääma III turbatootmisala kaevandamise loale. Loa taotleja palub nii Rääma II kui ka Rääma III turbatootmisala kaevandamise load anda välja ühel ajal, selleks, et vältida võimalikku kaevandamise aastamäära kaotamist.

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 13.12.2019 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas KIRKES 10.12.2019 kirjaga nr 12-2/19/505-3 ettevõtet, piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanähäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Loa andja teavitas menetluse algatamisest ning küsis kohalikult omavalitsustelt arvamust (registreeritud KIRKES 13.01.2020 nr 12-2/19/505-4) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6).

Tori Vallavalitsus edastas 25.02.2020 kirjaga nr 5-1/121-1 (registreeritud KIRKES 25.02.2020 nr 12-2/19/505-5) Tori Vallavolikogu 20.02.2020 otsuse nr 217, milles vallavolikogu on nõustunud Rääma III turbatootmisala kaevandamisloa taotlusega.

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud loa menetluse ajal ettepanekuid ega vastuväiteid.

Loa andja teavitas 11.06.2026 loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lg 2²). Eelnõule esitati üks arvamus (vt korralduse peatükist 3.5.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 11 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas turba kaevandamine kuni 150 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise

keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 11.05.2020 kirjaga nr DM-109250-2 „Rääma III turbatootmisala keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatama jätmise“ algatamata KMH Rääma III turbatootmisala keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.4.3.).

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

3.2.1. Maavara kaevandamine

3.2.1.1. Lubatav tegevus

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks, välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2). Turba kaevandamise lubade kehtivust võib pikendada kuni 30 aasta kaupa, kuni kaevandatava maavara ammendamiseni (MaaPS § 67 lg 1).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1).

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 45 lõike 1 kohaselt on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisluba anda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alale või maardlale. Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust. Rääma turbamaardla Rääma III turbatootmisala on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud

turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“ §-s 2 nimetatud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja. Sellest tulenevalt ei ole Rääma III turbatootmisalale keskkonnavalda andmine vastuolus MaaPS § 45 toodud tingimustega.

MaaPS § 46 lõike 2 ning säästva arengu seaduse § 5 lg-te 3 ja 5 alusel on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrus nr 150 „Turba kaevandamise aastamäär ning kriitilise ja kasutatava varu suurus“. Määruse nr 150 § 1 kohaselt on turba kaevandamise aastamäär 2850 tuhat tonni ning § 2 p 9 kohaselt on Pärnu maakonna turba kaevandamise aastamäär 840 tuh t. Rääma III turbatootmisala keskkonnavalda taotletakse 30 aastaks maksimaalse aastamääraga 5 tuh tonni (Rääma II turbatootmisala, luba L.MK/326603 kaevandamise mahust). MaaPS § 45 lg 4 sätestab, et kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires. Seega on turba kaevandamise aastamäär numbriline suurus, mida turba kaevandamiseks antud maavara kaevandamise lubades fikseeritud kalendriaastas kaevandada lubatud summaarne kogus ei tohi ületada. Ehk tegemist on aastast riigi poolt aktsepteeritud ja kaevandada lubatud summaarse kogusega, mida Rääma III turbatootmisala loa andmisega ei ületata. Seega ei ole kavandatud tegevus vastuolus riigi huviga ega ilmselt ebaotstarbekas.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnavalda andja kaevandamise keskkonnavalda taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Rääma III turbatootmisala keskkonnavalda taotluse 13.01.2020 kirjaga nr 12-2/19/505-4 Tori Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Tori Vallavolikogu on nõustunud 20.02.2020 otsusega nr 217 Rääma III turbatootmisala kaevandamisloa taotlusega.

3.2.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

Nõuded maavara kaevandamiseks seatakse keskkonnavalda kõrvaltingimustena vt ptk 3.4.3.

3.2.2. Jäätmete käitlemine

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Rääma III turbatootmisalal turba kaevandamisel jäätmeid ei teki. Taotleja on teadlik, et juhul, kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamisjäätmekava esitamiseks.

3.3. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

3.3.1. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb õigusaktides sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andjale teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55). MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Rääma III turbatootmisala mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

Taotlejat ei ole karistatud keskkonnavastase kuriteo eest ega väärteo eest kaks või enam korda või on taotleja karistusandmed karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud (KeÜS § 52 lg 1 p 1¹).

Tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

Tegevusega ei kaasne keskkonnamõju (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 11.05.2020 dokumendiga nr DM-109250-2).

Tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

Loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

Tori Vallavolikogu on nõustunud 20.02.2020 otsusega nr 217 Rääma III turbatootmisala kaevandamisloa taotlusega (registreeritud KIRKES 25.02.2020 nr 12-2/19/505-5) (MaaPS § 55 lg 2 p 11).

Tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 11.05.2020 dokumendiga nr DM-109250-2.

Taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 26.06.2026) (MaaPS § 55 lg 3 p 1).

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.3.2. Eraldi on pikemalt käsitletud MaaPS § 55 lg 2 p-s 10 ja KeÜS § 52 lg 1 p-s 7 sätestatud keeldumise aluseid. Turba kaevandamisega kaasnevad märkimisväärsed keskkonnahäiringud, mille vältimist tuleb MaaPS § 55 lg 2 p 10 rakendamisel käsitleda riigi huvina. Selliseid häiringuid võib lubada üksnes tingimusel, et need on proportsionaalsed võrreldes kasuga, mida kaevandamisest saadakse. KeÜS § 52 lg 1 p 7 tuleneva keeldumise aluse puhul ei tule hinnata ainult seda, kas kaevandataval turbal on kasutusostarve, vaid ka seda, kas loodusvara kasutus

pole ilmselt raiskav. Turba kaevandamisel ei kasutata turvast üksnes loodusvarana, vaid mõjutatakse ökosüsteemi tervikuna. Looduslikus seisundis raba pakub peale turbaga varustamise muid olulisi looduse hüvesid (n-ö ökosüsteemide teenuseid), nt puhta vee säilitamine ja süsiniku sidumine.

Keskkonnakaitseloa andmisel või muutmisel (sh pikendamisel) turba kaevandamiseks kaalutakse, mis võiks olla hinnanguliselt taotletava tegevusega kaasneda võiv kahju ökosüsteemide teenustele ning kas kaevandamisest saadav eeldatav lisandväärtus kaevandatud turba kohta kaalub üles potentsiaalse kaevandamisega ökosüsteemidele tekitatava kahju. Ökosüsteemide teenuste hindamiseks kasutati mudelit, mis on välja töötatud Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli 2023. aastal valminud Eesti maismaaökosüsteemide hüvede (ökosüsteemide teenuste) sotsiaalmajandusliku väärtuste üleriigilisel hindamisel ja kaardistamisel tehnilises lõpparuandes toodud materjale kasutades mõningate kohandustega mõju hindamiseks turba kaevandamisele. Keskkonnaametile esitatud taotluse kohaselt kaevandatavat turvast ei plaanita kasutada ainult energeetikasektoris energia saamise eesmärgil. Seega liigitub antud juhul tegevus maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektorisse (tuntud ka kui LULUCF sektorisse).

Loa andja hindas taotletava tegevuse tõttu ökosüsteemide teenustele kaasneda võivat kulu ning seda, mis on taotluse kohaselt maavara kaevandamisest saadav eeldatav lisandväärtus parimate teadmiste järgi seisuga 11.11.2025. Keskkonnaameti ökosüsteemide hindamise juhendis on detailsemalt kirjeldatud ka seost ökosüsteemiteenuste väärtuste arvestamise metoodikaga. Lühidalt välja tuues: ELME2 (ELME on lühend Keskkonnaagentuuri projektile „Elurikkuse sotsiaal-majanduslikult ja kliimamuutustega seostatud keskkonnaseisundi hindamiseks, prognoosiks ja andmete kättesaadavuse tagamiseks vajalikud töövahendid”) raames hinnati ja kaardistati 22 erineva ökosüsteemiteenuse ehk looduse hüve paiknemine, kogused ja võimalusel majanduslik (rahaline) väärtus. Turbakaevandamislubade andmise konteksti tarbeks valiti välja need ELME2 raames hinnatud-kaardistatud ja asjakohased teenused, millele turba kaevandamine eeldatavalt kahju teeb. Kasutati kõigi kolme peamise ökosüsteemiteenuse klassi – reguleerivad ja säilitavad, varustavad ning kultuuriteenused – hüvesid. Valiti seitse teenust: globaalne kliimaregulatsioon, veevoogude reguleerimine, elupaikade pakkumine, lokaalne kliimaregulatsioon, loodusannid- jõhvikad, loodusturism ja virgestusväärtus.

Turbaaladel valitud seitsmest olulisest ökosüsteemiteenusest omavad majandusliku väärtuse hindamise indikaatorit viis. Seetõttu loodi tööriista sisendiks kaks erinevat kuumkohtade kaarti: rahalist väljavõtet võimaldava viie teenuse majandusliku väärtuse kiht ning detailsem, skaalale 0-5 standardiseeritud seitsme teenuse biofüüsikaliste väärtuste kiht. Viie teenuse rahalise väärtuse kihi loomiseks liideti kokku globaalse kliimaregulatsiooni, veevoogude reguleerimise, jõhvikate, loodusturismi ja virgestusväärtuse majanduslikku väärtust kirjeldavad kihid. Seitsme teenuse biofüüsikaliste väärtuste kiht koosneb juba nimetatud viiest hüvest ning lisaks on arvestatud ka elupaiga- ja lokaalse kliimaregulatsiooni hüvedega. Seitsme teenuse biofüüsikaliste väärtuste kihi loomisel tuli arvestada, et kõik ökosüsteemiteenused on hinnatud ja kaardistatud vastavalt konkreetsele hüvele asjakohasele metoodikale, mistõttu on kõikide hüvede kihid erinevas skaalas ja eri ühikutega.

Võimaldamaks hüvede väärtuste liitmist üheks nn kuumkohtade ehk ökoloogiliselt väärtuslikumate ja vähemväärtuslike kohtade kihiks, standardiseeriti kasutatud kihid ühtsele skaalale 0-5. Eelnevalt logaritmiti mulla orgaanilise süsiniku kaardi väärtused normaaljaotusele vastavaks. Seejärel liideti kihid kokku ning standardiseeriti veelkord skaalale 0-5. Huvipakkuva ala keskmine teenuste väärtus ümardatud lähima täisarvuni määrab seisundiklassi.

Analüüsi tulemusena selgus, et taotletav turbatoomisala jäi mudelarvutuses seitsme standardiseeritud teenuse keskvväärtuses seinudiklassi nr 3 (täpne nr 3,1), mille alusel liigitatakse see ökosüsteemiteenuste seisundiklassi "keskmine". Sellises seisundiklassis oleval alal kaevandamisel saadav eeldatav lisandväärtus peab olema suurem kui ökoloogiline kahju.

Ökosüsteemide teenuste rahaliseks väärtuseks taotletaval alal saadi 5 988267 eurot. Taotluse kohaselt on kaevandatava hästilagunenud turba kogus 21 tuhat tonni ning kaevandatava vähelagunenud turba kogus 34 tuhat tonni. Suur osa Eestis kaevandatud turbast eksporditakse põllumajandussaaduste kasvatamiseks teistes riikides, ning seega üldist panust toidu julgeolekusse globaalselt on raske rahas väärtustada. Võttes aluseks Kliimaministeeriumis valmiva turba tootmise majandusanalüüsi andmed seisuga 04.09.2024, võiks lisandväärtus Eestis tonni kaevandatud turba kohta olla 46,4 eurot. Arvestades taotluses toodud kaevandatava turba koguseid, saadi eeldatavaks lisandväärtuseks kaevandamisel 2 552 000 eurot.

Keskkonnaameti hinnangul kaevandamisel saadav eeldatav lisandväärtus on väiksem kui ökoloogiline kahju. Arvestades, et taotluse kohaselt on tegemist inimtegevuse poolt juba tugevasti mõjutatud alaga, on märgitud ka, et Rääma III turbatootmisala kaevandamise loa taotluse korral on sisuliselt tegemist olemasoleva Rääma II turbatootmisala laiendusega põhja, sh soo servas, suunas ning ala kuulub seisundiklassi 3, siis kaalutluste tulemusel leiti, et loodusvara kasutus pole otstarbekas ja säästlik ning sellest kaalutlusest lähtuvalt esineb loa andmisest keeldumise alus.

Kuivõrd erinevad ettevõtted väärimdavad turvast erinevalt ning kõrgem lisandväärtus võib muuta arvutuste tulemusi, palus Keskkonnaamet 14.05.2026 kirjaga nr DM-109250-14 (meeldetuletuskiri edastatud 02.06.2026 nr DM-109250-15) ettevõttel BIOLAN Baltic OÜ-l esitada arvutuskäik ettevõtte toodetava lisandväärtuse kohta kaevandatava turba tonni pealt koos selgitustega.

BIOLAN Baltic OÜ esitas küsitud andmed 05.06.2026 (registreeritud KOTKAS-s 08.06.2026 nr DM-109250-16). Ettevõtte poolt esitatud lisandväärtuse arvutuse kohaselt on lisandväärtus suurem (7 813 684 € ja konkreetse toodete baasil vaadatuna 10 190 271 €), kui ökoloogiline kahju (5 988 267 eurot).

Keskkonnaameti hinnangul on seega eeldatav kaevandamisel saadav rahaline kasu suurem, kui ökoloogiline kahju. Arvestades, et Rääma maardla piirkond on mõjutatud kuivendamisest ning Rääma III turbatootmisala kuulub seisundiklassi 3, siis kaalutluste tulemusel leiti, et loodusvara kasutus on otstarbekas ja säästlik. Eelnevale tuginedes saab väita, et eeldatavalt ei ole loodusvara kasutus raiskav ning sellest kaalutlusest lähtuvalt loa andmiseks takistust ei esine. Keskkonnaloa andja keeldub keskkonnaloa andmisest, kui loa alusel kavandatava tegevuse

käigus kasutatakse loodusvarasid ebaotstarbekalt või põhjustatakse loodusvarade seisundi olulist halvenemist, arvestades taastuva ja taastumatu loodusvara säästva kasutamise põhimõtet (MaaPS § 55 lõige 1 koosmõjus KeÜS § 52 lõike 1 punktiga 7). MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust Keskkonnaameti hinnangul käesoleval juhul ei esine.

Vastavalt ka strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta.

3.3.3. Mõju kliimale

Järgnevalt on selgitatud kavandatud tegevusega kaasnevat mõju kliimale, kasutades analoogiaana Soosaare III turbatootmisala KMH aruannet ("Soosaare III turbatootmisala töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne", töö nr 23/4607, OÜ Inseneribüroo STEIGER), leitav KMH registrist numbriga [KMH00323](#).

Turbatootmisaladega seotud heited raporteeritakse rahvusvahelises kliimaaruandluses LULUCF sektori märgalade kategoorias. Tulenevalt LULUCFi määrusest (EL) 2018/841 on Euroopa Liit seadnud üldeesmärgi saavutada LULUCFi sektoris 2030. aastaks netosidumine 310 miljonit tonni CO₂ ekv ning Eesti riiklik eesmärk on LULUCF sektoris 2030. aastaks suurendada sidumist või vähendada heidet 434 kt CO₂ ekv võrra baasperioodi (2016–2018) keskmisega võrreldes.

Taotletava tegevuse puhul on lühiajaliselt tegu lisanduva tegevusega, mille emissioonid (nii on-site kui off-site emissioonid) lisanduvad olemasolevas kliimaaruandluses olevatele emissioonidele. Siiski moodustavad kavandatava tegevusega kaasnevad arvutuslikud kasvuhoonegaaside heited väikese osa nii turbasektori aastastest heidetest kui ka aastaks 2035 planeeritud Eesti kasvuhoonegaaside netoheite sihttasemest.

Peamiseks leevendusmeetmeks turbatootmisala puhul on oluline etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt, mis vähendab ala on-site heidet. Arvutuslikku off-site heidet on võimalik vähendada vaid toodetavate turbakoguste vähendamisega. Kasvuhoonegaaside vähenemise prognooside tegemisel tuleb arvestada erinevate riskidega (sh majanduslikud, poliitilised), mis võivad kaasneva kliimanetraalsuse poole liikumisega. Rääma III turbatootmisala töötamisele nagu ka kõikidele majandussektoritele tervikuna, võib edaspidi olla vajalik seada täiendavaid keskkonnatingimusi, mis tehnoloogianeutraalselt arvestavad kliimanetraalsuse saavutamise eesmärgi sh ajalist mõõdet (nt kehtestades keskkonnalubadega summaarse lubatud kasvuhoonegaaside heitkoguse vastavalt riiklikele vahe-eesmärkidele).

Eeltoodust lähtuvalt lisab Keskkonnaamet loale järgneva kõrvaltingimuse:

- Oluline on etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt.

Kasvuhoonegaaside heite piiramise kohustuse olulised küsimused peab parima kättesaadava teadusinfo ja Eesti rahvusvaheliste kohustuste põhjal otsustama seadusandja. Selleks on aegsasti vaja kehtestada realistlik ja õiguslikult siduv etapiviisiline ja sektoripõhine heitekoguste jaotuskava kliimaneutraalsuse saavutamiseks. Käesoleva korralduse koostamise ajaks ei ole turbatootmise sektorile kehtestatud sektoripõhist etapiviisilist heitekoguste vähendamise kava. Heitekoguste kontrollimise üldised kliimaeesmärgid ei sea arendustele piiranguid jäiga arvulise normina, sest niisuguste eesmärkide saavutamine ei sõltu vaid kavandatavast käitise, vaid väga paljude tegevuste koosmõjust. Sektori- või käitisepõhiste konkreetsete arvuliste normide määramine on poliitiliste valikute küsimus.

Eesti on ühinenud rahvusvaheliste lepetega, et vähendada KHG emissiooni ja muuta tootmine keskkonnasõbralikumaks. Eestis tegutsevate turbatootjate andmetel võib soodsatel ilmastikuoludel planeerida turba toodanguks ligikaudu 150 - 200 t hektari kohta aastas (ligikaudu 1000 m³ kaaluga 150 - 200 kg m³). BIOLAN Baltic OÜ soovib loovutada kaevandamise loaga L.MK/326603 määratud osa lubatud kaevandamise mahust (5 tuh t) Rääma III turbatootmisala kaevandamise loale. Rääma II turbatootmisala kehtivas keskkonnaloas on maksimaalne aastane tootmismahut 20 tuh t, muutmistaotluses on märgitud 15 tuh t, mida piirab Pärnu maakonna turba kaevandamise aastamäär (vastavalt Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusele nr 150 „Turba kaevandamise aastamäär ning kriitilise ja kasutatava varu suurus“). Kui ilmastikuolud seda võimaldavad, on maksimaalse mahu määras turvast tootes võimalik kiiremalta maavaravaru ammendada ja ala varem korrastada.

Keskkonnaameti seisukoht

21.07.2024 muudeti määrust nr 87 ja selle lisas 1 ja 2 olevatest nimekirjadest jäeti välja terve hulk turbaaladest. Määruse nr 87 muutmise eelnõu seletuskirja kohaselt piiratakse muudatuste tulemusena uute turba kaevandamislubade andmist ning on märgitud, et määruse muutmine aitab kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja Eesti keskkonnanäesmärkide täitmisele.

Ökosüsteemide hindamise juhendis on LULUCF eesmärgid arvesse võetud kliimaregulatsiooni ökosüsteemiteenuse ehk mulla orgaanilise süsiniku varu väärtustamise kaudu. Kaalutluse põhimõte on, et mida kõrgema väärtusega on antud kohas kliimaregulatsiooni ökosüsteemiteenus st mida rohkem on turbasse orgaanilist süsinikku talletunud, seda suurem on ökosüsteemiteenustele kaevandamisega tekkiv kahju ning seda olulisem on antud kohas vältida loodusliku turbaala maakatte muutumist tugevalt inimõiguseks kaevandamisalaks. Kuna Rääma maardla on inimtegevuse poolt juba tugevasti mõjutatud, on Rääma III turbatootmisalal turba tootmisega laienemine põhjendatud nii kohaliku piirkonna sotsiaalmajandusliku arengu kui ka maavara säästliku kasutamise seisukohast.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas

volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnanahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Tori Vallavolikogu on nõustunud 20.02.2020 otsusega nr 217 Rääma III turbatootmisala kaevandamisloa taotlusega ilma tingimusi esitamata.

3.4.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 11.05.2020 kirjaga nr DM-109250-2 Rääma III turbatootmisala keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Keskkonnanahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. Seadmete või masinate hooldus ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Turbatootmisalal peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks.
2. Tolmu tekke vähendamiseks peatada turba tootmine ja laadimine tugeva tuule korral (alates 12 m/s). Võimalikku peenosakeste levimist teedele välistab väljaveoks kasutatavate veoautode poolhaagiste katmine koormakatttega.
3. Turbatootmisalal tuleb ettevalmistustöödega alustada ja need ära teha ajavahemikul 1. september kuni 14. märts, arvestades seejuures alal esinevate lindude peamist rände- ja pesitsusaega.
4. Turbaheljumi edasikandumise vältimiseks eesvoolu tuleb turbatootmisalalt ära juhitav kuivendusvesi juhtida läbi settebasseinide.

3.4.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks.

Mäetöödel on potentsiaalseks reostusallikaks turbatootmisala mäemasinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise välistamiseks võib seadmete või masinate hooldus ja remont toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Turbatootmisalal peavad olema vahendid õli ja

naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks.

Lisaks veerežiimiga seotud mõjudele kaasneb turba tootmisega otseselt kaevandamise masinate tekitatav mõju - ehk tolmu ja müra. Tolmu tekke vähendamiseks on soovituslik peatada turba tootmine ja laadimine tugeva tuule korral (alates 12 m/s). Võimalikku peenosakeste levimist teedele välistab väljaveoks kasutatavate veoautode poolhaagiste katmine koormakattega.

Liikide püsielupaigas esinevaid väärtusi ohustab eelkõige turba kaevandamise ja kuivendamisega kaasnevad veerežiimi muutused. Samuti hävinevad turba kaevandamisega lindude võimalikud pesitsus-, varjumis- ja toitumiskohad. Samas säilib ulukitel võimalus tootmisalal liikumiseks. Sellest tulenevalt tuleb turbatootmisalal ettevalmistustöödega alustada ja need ära teha ajavahemikul 1. september kuni 14. märts, arvestades seejuures alal esinevate lindude peamist rände- ja pesitsusaega. Rakendatava ajalise piiranguga alustatakse turbatootmisalal ettevalmistustöödega enne kui linnud hakkavad pesitsema ja tehakse ettevalmistustööd väljaspool lindude pesitsusaega, millega välditakse nn ökolõksu teket: linnunemude ja -poegade võimalikku hukkumist turbatootmisala ettevalmistamise käigus toimuval taimestiku eemaldamisel ja kändude juurimisel.

Turbahõljumi kandumise vältimiseks juhtida Rääma III turbatootmisalalt kuivendusvesi Leppojja settebasseinidega varustatud Rääma II väljalasu kaudu.

Turbatootmisel välisõhku lenduvate tahkete osakeste heitkoguste arvutamiseks on puudunud ühtne eestisisene meetodika, sest varasemalt ei ole turbatootmisega seotud tegevustele olnud vajalik õhusaasteloa taotlemine ega selle vajaduse hindamine. Tulenevalt eelnevast ei ole loa taotluses välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguseid hinnatud. Keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (*määrus nr 67*) ja selle lisa 1 kohaselt on õhusaasteluba vaja, kui tegevuse käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri osakesi (PM-sum) enam kui 1 tonn.

Turba tootmisel tekkivate heitkoguste hindamiseks on MTÜ Eesti Turbaliidu tellinud ja Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ) koostanud meetodika „Turba tootmiselt osakeste heide välisõhku. Hindamismetoodika.“ (Tallinn, märts 2025). Selgitamaks välja, kas ettevõtte ületab oma tegevusega määruse nr 67 toodud künniskogust, millest alates on kohustuslik keskkonnaloal kajastada õhu eriosa, peab Keskkonnaamet vajalikuks määrata keskkonnaloale kõrvaltingimus välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste hindamiseks.

Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnaloale nr KL-508089 järgmised kõrvaltingimused:

1. Seadmete või masinate hooldus ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Turbatootmisalal peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks;
2. Tolmu tekke vähendamiseks peatada turba tootmine ja laadimine tugeva tuule korral (alates 12 m/s). Võimalikku peenosakeste levimist teedele välistab väljaveoks kasutatavate veoautode poolhaagiste katmine koormakattega.

3. Turbatootmisalal tuleb ettevalmistustöödega alustada ja need ära teha ajavahemikul 1. september kuni 14. märts, arvestades seejuures alal esinevate lindude peamist rände- ja pesitsusaega.
4. Turbaheljumi edasikandumise vältimiseks eesvoolu tuleb turbatootmisalalt ära juhitav kuivendusvesi juhtida läbi settebasseinide.
5. Loa omaja on kohustatud 1,5 a pärast peale käesoleva loa andmist esitama välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused hindamaks, kas välisõhu eriosa on vaja keskkonnaloal ära täita. Välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused esitada Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kohustuste mooduli kaudu. Kui selgub vajadus välisõhu eriosa täitmiseks, lasub loa omajal kohustus esitada loa andjale taotlus loa muutmiseks.
6. Oluline on etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt.

Keskkonnaamet teeb ettepaneku korrigeerida kõrvaltingimust nr 2 sõnastuse täpsustamiseks ja lisada juurde täiendav tingimus nr 7.

Kõrvaltingimus nr 2 uus sõnastus: Tolmu tekke vähendamiseks peatada turba tootmine ja laadimine tugeva tuule korral (alates 12 m/s). Võimalikku peenosakeste levimist teedele välistab väljaveoks kasutatavate veoautode poolhaagiste katmine koormakattega. Tootmisprotsesside käigus näha ette tolmu tõkestamine mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires olevatel transporditeedel. Transpordi liikumisel tuleb vältida ülemäärast tolmu teket ning vajadusel kasta turbatootmisala juurdepääsuteid.

Kõrvaltingimus nr 7: Taotletava tootmisala põhjaküljes, kuhu jäävad elamud, on lubatud kaevandada vaid tööpäevadel esmaspäevast reedeni ajavahemikus 08.00-18.00, puhkepäevadel laupäev-pühapäev ajavahemikus 10.00-16.00.

3.5. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaloa nr KL-508089 andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus laekus üks arvamus.

Maa- ja Ruumiamet esitas 19.06.2026 kirjaga nr 7-1/26/8033-2 (registreeritud KOTKAS-s 22.06.2026 nr DM-109250-18) järgneva arvamuse:

Rääma III turbatootmisala kuivendusvesi juhitakse olemasolevast settebasseinidega varustatud väljalasust Piiri (PÜ-200) maaparandusehitise (maaparandussüsteemi/ehitise kood 61145200200808001) kuivenduskraavi (Rääma kraav, VEE1145203) kaudu Leppojja. Leppoja (MS 6114520020000/001) on riigi poolt korras hoitav maaparandussüsteemide ühiseesvool.

Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakond on varasemalt kooskõlastanud Rääma II ja Rääma III turbatootmisaladelt maaparandussüsteemi lisavee juhtimise.

Maa- ja Ruumiamet on tutvunud eelnõude ja muude menetlusega seotud dokumentidega ning ei esita märkusi või ettepanekuid keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu ega keskkonnaloa

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelepea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnavaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Tori Vallavalitsus

Maigi Säinas

vanemspetsialist

maapõuebüroo